

ek

KOTE

ndennemü nedvesség
igeteléshez,
avált
oknál, teraszoknál,
közelmél.

KOTE

mény.
özveitlenül a romániai
elet:

LEINER

CULMEA VECHÉ, 2
ARE, 75, szállítja.
okát eszközzel:
Piaja Uriel, 3

matosítási törekvé-
ett azonban az ébre-
Tokió éppen ennek
rta most végképpen

ngulat Shanghai-ban

11. (Rador.) A
hírszolgálati iroda
an konzul utasítást
átus személyzetével
japánokkal együtt

b kölcsönt jegyeztek

(Rador.) Nankingi
hírek szerint az
10 hajót helyezték
re, hogy átköltö-
egfelelőbb centrum-
abb tartamú háború
vezése lenne az el-
Csang-Kaj-Sek mar-
eggyőződés alakulna
háboru elkerülhe-

ői augusztus 12-én

a bankárok szindli-
k egy kölcsönkibor-
mely hivatalba lenne
at költségeit.
(Rador.) A távol-
alkozva, a lapok
japánok nem tesz-
ják a mandzsukot
megkezdett polt-
hogy gátat vessen
jogfosztásoknak.

SPORT

a vízipólo

önfőjét

C 1:1 (1:1)

(Az Uj Kelet tud.)
rekoridzámu kö-
k le a kolozsvári
az Universitatea-
ómérkőzést. Ennek
hogy a mérkőzésről
A találkozó azon-
s fordulóban, 1:1
végződött. Az Unt-
z, a KAC részéről
A mérkőzés kerület
arvaságoktól tarki-

a vízipólo szabá-
b góllarányt, mint-
tea és KAC pont
st újra kell játsz-
sodik döntő mér-
látán három órára
minthogy a győz-
kolozsvári kerület
amán el kell utaz-
számos vízipólo
ást.

yu bajnokságért a

n legyőzte a CFR

2.

Haas postala
adéite is num.
No. 234713 929.

10. Telefon: 18-6
Havonta 110, ne
Árva 080, egészér
Hádra: Havonta
telére 12, egészé-
setések díjazás
KELET" a tran-
sidóság egyetlen
ja. Olkheink után
törzse megjelölésével engedjék meg.

1 LEU-POSTA

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Bérmontesen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Szabó
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Sza-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 54

Ara 5 lej

Péntek, 1937. augusztus 13.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
ELUL 6. 182. SZAM

A zsidó állam vajudása közben

Irta: Marton Ernő

Az Uj Kelet Zürichben tartó-
zó főszervezőjének alábbi cik-
ke más a szavazás előtt íródott,
de aktualitásából semmit sem ve-
szített.

Zürich, augusztus 8.

Csütörtök reggel óta zárt ajtók mögött
tanácskozik a kongresszus. Az első eset a
kongresszusok történetében, hogy a sajtó
és hallgatóközönség ki van zárva a tanács-
kozásokról. A vezetőséget súlyos támadá-
sok is érték ezért a sajtó és a publikum
réséről. Talán nem is joggal. A zárt
ülések elrendelésének indoka az volt, hogy
e rendkívül fontos politikai vita során
olyan bizalmas kijelentések fognak elhang-
zani és az ekzekutív olyan dokumentum-
okat fog bemutatni, amelyek nem tartoznak
a nyilvánosság elé. Ezzel szemben a tár-
gyalások eddigi során — pedig már a vé-
gefélé járunk — vajmi kevés új momen-
tum merült fel. A szónokok több-kevesebb
figyességgel, lendülettel és eredetiséggel
csak a már eddig is hallott érveket variál-
ták. A Judenstaatspartei kongresszusi lap-
ja ezzel a pamflet-izé címmel írt támadó
cikket a zárt ülések ellen. „A kongresszus
titkos ülésein megdöglének a legyek az
unalomtól”.

Hát ez enyhén szólva, túlzás. Ha a poli-
tikai vita nem is hozott sok újat, ha nyu-
godtan meg is lehetett volna engedni, hogy
a világ minden tájáról összesereglett több
ezerfőnyi vendégsereg és főként a sajtó,
végighallgassa a tárgyalásokat, unalmas
azért távolról sem volt ez a politikai szám-
vetés. Hogy is lehetett volna unalmas, mi-
kor minden szónok a szenvedélyesség és
szubjektív maximumát sürítette bele
felszólalásába. Még soha nem tapasztal-
tam cionista kongresszuson, de más párt-
lamentben sem, ilyen nyugtalan és érze-
keny lelkiállapotot.

Annak ellenére, hogy a hosszú vífából
mindvégig számítotték a pártszempontokat,
a delegátusok olyan felzaklatott, irritált
hangulatban voltak, amely néha valóság-
gal pathológikus jeleket öltött — és ez ad-
ta meg a politikai vita igazi alaptonusát.
Szónokok és hallgatóság egyaránt rös-
kadoztak a történelmi felelősség sulya
alatt. A beszédek legnagyobb része me-
rendítő gyónás volt, a felszólalók önma-
gukkal viaskodtak és saját lelkükben ke-
resték a feleletet a nagy és sürgető tör-
ténelmi kérdésre. Minél inkább közeledünk
a döntés pillanatához, annál nehezebb a
választás az igen és a nem között. Anyi
objektív meggyőző, tragikus és beszédes
érv hangzott el a felosztás ellen és mellett,
hogy végül mindenkinek saját lelkiismeré-
téhez kell apellálnia a helyes válaszért.

Az amerikaiak egyöntetűen, mint lelkes
„Neinsagerek” jöttek el hazájukból, ma
pedig legtöbbjük már ingadozik és sokan
a határozott „nem”-től a határozatlan
„igen” felé közelednek.

A leginkább probléma a térség, vagy
ahogy a héber és jiddis szónokok mond-
ják: „setach” kérdése. Kicsi, megalázóan,
kétségbeesítően kicsi az a terület, amelyet
a királyi bizottság felajánlott nekünk. Pa-
lesztinának csak egyötöd része. Igaz, hogy
ezen az egyötöddön van a megművelhető
földek háromnegyedrész, igaz, hogy Weiz-
mann szerint ezen a területen is kétféle
új bevándorlónak van helye, mégis, nem
lehet belenyugodni az ország ilyen méretű
megoszlásába. Nem segít ezen semmi-
féle kalkuláció és szakértői zsonglőrködés.
A bizalmas pártmegbeszélésekre Weiz-

mann felvonultatta a legkiválóbb palesz-
tinai mezőgazdasági szakértőket: Smilans-
kyt, Suchowitzkyt és Soskint. Ezek való-
sággal tulcicálták egymást a befogadó-
képesség mértékét illetően.

Smilansky, a palesztinai nagygazdák, az
ikárok tudós és tollforgató vezére szerint
egy mezőgazdasági család letelepítésére
elegendő 3—4 dunam föld és így a kicsiny
zsidó állam is befogadhat 2 és fél 3 millió
zsidót.

Suchowitzky, az ugynevezett „nemzeti
ikárok” vezetője azt mondja, hogy a Pa-
lesztinában már kipróbált modern mező-
gazdasági módszerek alapján két dunam
is elegendő egy család fenntartására és
ezen az alapon a megcsontított Paleszti-
nában három és fél—négy millió zsidónak
van helye.

Soskin pedig bemutatta a legújabb „eme-
letes” agrártermelés módszerét, amely
egymás fölé épített rétegeivel megsokszó-
rosítja a megművelhető terület nagyságát
és ezen az alapon kiszámította, hogy a zsi-
dó állam számára felajánlott kicsi terüle-
ten akár tízmillió zsidó is megélhet.

Nagyon helyesen jegyezte meg Bro-
detzky professzor a politikai vita mai tár-
gyalása során, hogy ha így haladunk to-
vább a számok délibábjában, optimista
szakértőink csakhamar ki fogják kalkulál-
ni, hogy a törpe Palesztinában nemcsak
az egész tízenhétmillió zsidó nép fér el
kényelmesen, de még marad hely, amit
más földnélküli népeknek bérbeadhathunk.
A delegátusok többsége természetesen
igyekezik megőrizni józan ítélőképességét
és még a felosztás hívei is conditio sine
qua non-nak tekintik a radikális, messze-
menő határkiigazítást. Legalább a kétsze-
resét kell megkapjunk a felajánlott terü-
letnek ahhoz, hogy komolyan leülhessünk
a tárgyalóasztalhoz.

A földkérdés fontos fejezetét képezi az
arabok áttelepítésének problémája, az ugy-
nevezett transzfer. A királyi bizottság je-
lentése többek között azt is javasolja,
hogy a megalakítandó zsidó államból a le-
hetőség szerint telepítsék át az arabokat
az arab államba. A vélemények ebben a
kérdésben nagyon megosztanak. Vannak,
akik politikai szempontból, mások huma-
nitárius és szociális szempontból elénkik
az áttelepítést. Valamennyien megegye-
znek azonban abban, hogy az áttelepítés
egészen gigantikus anyagi erőfeszítéseket
igényel. Weizmann szerint azonban minden
áldozatot megérdemel az áttelepítés.

Ezt pedig a következő számításra építi.
Az arabok mezőgazdasági módszerei na-
gyon visszamaradtok. Átlag három zsidó
család megélhet azon a területen, amelyen
egy arab gazdálkodik. Minden kitelepített
arab paraszt helyébe tehát, három zsidó
paraszt családot lehet telepíteni. Minthogy
továbbá az eddigi tapasztalatok szerint
minden mezőgazdaságban foglalkoztatott
zsidó család három városi zsidó család
számára valja meg a gazdasági alapot, meg-
állapítható, hogy minden kitelepített arab
család kilenc zsidó családnak csinnál helyet
a falun és városban.

Ezért kell nagyon komolyan és beható-
an foglalkozni a „transzfer” problémájá-
val.

Egy új szó, új fogalom vonul be a zsidó
életbe. A zsidó parlament szónokai még
csak kóstolgatják a szó ízét, míg csak óva-
tosan, halkán építik ki, de már ott setten-
kedik a mondatok között, a gondolatok

mögött, már ott vibrál a viták tüzében,
már jelen van, eleven valóság. Ez a szó:
a hatalom.

Kétezeréves gáluttörténetünk során a hit-
tozatos volt az életünk. Láttunk jó napo-
kat és láttunk rossz napokat. Hol dusla-
kodtunk földi kincsekben, hol országutak
kivert vándorai voltunk. E hosszú kétezer
év során sok minden történt velünk, sok
mindent átélünk, de amióta elvesztettük
államiságunkat, egy dolog végleg elpártolt
tőlünk: a hatalom. Nem egyszer ringattuk
magunkat a hatalom illúziójában, ám
mindannyiszor csakhamar kiderült, hogy
amit mi hatalomnak hittünk, nem egyéb
muló vágyálomnál, amelyet nyomon köve-
ttél a keserű valóságárbredés. Földnél-
küli, hontalan népek nincsen, nem lehet ha-
talma.

Legyen az új zsidó állam bármilyen ki-
csiny, mégis: hatalom. Kicsi ország, kicsi
hatalom, de hatalom. Ott a szük határok
között, szuverén, saját sorsát formáló:
hatalom. Miért nem tudtuk eddig meg-
egyezni az arabokkal? — kérdezték újra
és újra a politikai vita szónokai. Mert az
arabok tudták, hogy a zsidóság nem rep-
tezentál hatalmat. Az angolok akkor ad-
tak puskát a kezünkbe, amikor akartak
és akkor vették el tőlünk, amikor akarták.
A zsidó állam, még ötezer négyzetkilomé-
teren is, még tízezerfőnyi törpe hadsere-
gével is: hatalom. Az araboknak, akár
akarnak, akár nem, le kell ülőnk velünk
a tárgyalóasztalhoz. És minthogy egyen-
rangú tárgyalófelek leszünk, előbb-utóbb
meg fogunk egyezni.

A szavunk is másként fog visszhangza-
ni a világban. Palesztina képviselői ott
fognak ülni a Népszövetségben, a világ fő-
városaiban ott lesznek a zsidó állam köve-
ttél, konzuljai, lehet, hogy ünnepléses fo-
gadtatásoknál csak az utolsó sorban fog-
nak ülni, Honduras és Libéria követői mel-
lett, de ott lesznek mindenütt, ahol a né-
pek sorsát intézik, beszélni fognak, ahol

egy népnek beszélnie kell és szavuknak
előbb-utóbb visszhangja is lesz.

Ma még talán minden mákony, amellyel
buzgó „Ja-sagerek” biztatják magukat.
De holnap valóság lehet. Mert a zsidó ál-
lam — akármilyen kicsi is legyen — még-
is hatalom.

A kongresszus vitáiba beleszóltak a hit-
leristák is. A svájci hitleristák. Hiába
mondta a megnyitó ülésen a derék dr.
Pfister kormánytanácsos, hogy a fajgyü-
lölet „unschweizerisch” dolog, a hitleris-
ták nem zavartatták magukat. Már a meg-
nyitó napján elárasztották a várost sárga
röpcédulákkal, amelyeken hitlerista Isten-
hozottal üdvözölték a kongresszust és be-
jelentették, hogy ez az utolsó eset, amikor
Cion bölcssei svájci földön tanácskoznak.

Mára aztán külön hitlerista újság jelent
meg a kongresszus tiszteletére, amelyet
ingyen osztogatnak ezerszáma. A lap cí-
me: Der Judenfeind. Elejétől végig a leg-
szemérmelenebb antiszemita izgatás Strei-
cher stílusában. Ilyen címek vannak bene-
ne: Zürijsalem und Juda, Warnung an Ras-
senschänder, Die Schweiz, das klassische
Gastland Zions, Berühmte Männer warnen
vor den Juden és így tovább négy nagy
oldalon keresztül.

A hitlerista propaganda stílusosan festi
alá a kongresszus tanácskozásait. A zür-
ichi hatóságok nem tulajdonítanak nagy
jelentőséget a dolognak és továbbra is
hangoztatják, hogy a hitlerizmus svájciat-
lan jelenség. Jó volna hinni, hogy ez így
is van.

A nagy politikai vita előreláthatólag
hétfőn este véget ér és kedden megtörté-
nik a döntő szavazás. Egy negyvennyolc-
tagú szövegező-bizottság foglalkozik a ha-
tározati javaslatok kidolgozásával.

Valószínű, hogy a kongresszus többsége
a Peel-javaslatot, mint elfogadhatatlant
elveti, de fel fogja hatalmazni az új exe-
cutívét, hogy tárgyalásokat folytasson az
angol kormányval és a Népszövetséggel a
zsidó állam létesítésére vonatkozólag.

A zsidó állam kérdése még vajudik a
kongresszus tanácskozásain. A következő
24 óra azonban talán meghozza már a dön-
tést.

Végleg elejtette a liberális kormány Pop Valer törvényjavaslatát

Legfeljebb arról lehet szó, hogy megszorítják a jelenlegi munkavédelmi
törvényt, 443 vállalatra 35.000.000 lej büntetést róttak ki

Bucuresti, augusztus 12. Pop Valer nem-
zeti munkavédelmi törvényjavaslat, amely
törvényesíteni akarta az állampolgárok faji
megkülönböztetését, mind a mai napig a
minisztérium irattárában fekszik és kétsé-
ges, hogy a közeljövőben sor kerülhet-e rá.
Jelek szerint Dinu Bratianu kategórikus vé-
tője volt az, amely csirájában fojtotta meg-
ezt az ország gazdasági életében annyi za-
varral fenyegető törvényrendelet tervezetét.
Kompenzációképpen a Viitorul, a kormány
hivatalos lapja mai számában eldicsekszik
azzal, hogy a jelenleg évenyen levő nemzeti
munkavédelmi törvényt milyen szigorúan és
mennyire álhatalatosan alkalmazza a liberális
kormány.

„Az utóbbi időben — írja a Viitorul —
különböző kommentárok láttak napvilágot a
nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazá-
sára vonatkozólag. Az alábbiakban ismerte-
tünk néhány beszédes számadatot: Hogy a
törvény minél jobb eredményeket produkál-
jon, 1937-ben tízenkét tartományi bizottság
alakult, az országban regisztrált 265.000 ke-
reskedelmi vállalat kontrollálására. Ezek a
bizottságok augusztus elsejéig 35.000 vállalat
ellenőrzétek, egyezől mindazokat,

amelyek a gazdasági életben számítanak, a
többek kis vállalatok lévén, amelyeket tu-
lajdonosaik vezetnek. A minisztérium mellett
működő központi bizottság 7791 vállalat
helyzetét tette tanulmányozás tárgyává. Ez
év első hónapjaiban 443 vállalatra 35.000.000
lej büntetést róttak. 2755 vállalat figyelmeztetést
kapott. Ugyanakkor több vállalatot
megvonták az iparpártolási kedvezményt.

Ezen intézkedések eredményeképpen sike-
rült elhelyezni a szalkiskolák csaknem összes
végzett növendékeit.

Az utóbbi időben felmerült annak szüksé-
gessége, hogy a törvényt módosítsák. Az ed-
digi megállapításokból, tapasztalatokból szü-
rődött le bizonyos módosítás szükségesége,
amelyek lehetővé tegyék a törvénynek mi-
nél könnyebb és hathatósabb alkalmazását.
Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium
most tanulmányozza ezeket a módosításo-
kat”.

A Viitorul cikke ebben az indirekt formá-
ban jelenti be, hogy a Pop Valer-féle tör-
vénytervezet végleg elejtette a liberális
kormány. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a
jelenlegi törvényen eszközöljenek néhány
megszigorító módosítást.

Negulescu professzor nyilatkozata:

Az alkotmány módosításáról, a jobboldali agitációkról és az igazi nacionalizmusról

Az alkotmány nem akadályozta meg a kormányokat abban, hogy jól kormányozzanak

Bucuresti, augusztus 12. Az avertiszkánusok lapja az Indreptarea napok óta közli azokat a beszédeket, amelyeket az Averescu marsall által összehívott értekezleten tartottak a volt miniszterek. Ezek között különös érdeklődésre tarthat számot P. Negulescu professzor nagyszabású exposéja. Negulescu az alkotmány és közgazgatási jog tanára a bucaresti egyetemen, volt kamarai elnök és igazságügyminiszter, aki az ország határain kívül elismert közjogi szaktekintélynek számít. Negulescu beszéde tudományosan objektív és mélyrelátó analízise az ország mai politikai helyzetének és problémájának.

Az értekezlet napirendjén mindenekelőtt is a kivételes állapotok: az ostromállapot és a cenzúra problémája szerepel. Negulescu rámutatott arra, hogy ez az állapot nem egyéb, mint vad egoizmus kifejezése, amely egy bizonyos idő óta a társadalmat uralja. Tulajdonképpen a különböző egóista társadalmi formulák koncentrikus tüskének középpontjában állunk az egyéni, a családi, az osztályi, a faj egoizmus és ki tudja, hogy az önzésnek mennyi más formája vesz körül bennünket.

Az alkotmánymódosítás kérdése

Negulescu ezuttal az alkotmány módosításának kérdéséről beszélt.

Két évvel ezelőtt kitartóan beszéltek az ország alaptörvényének módosításáról. Annakidején kikérték az én véleményemet is, mire kijelentettem, hogy nálunk az alkotmány revíziójánál sürgősebb és szükségesebb a lelkiismeretek revíziója. Mert a bajok nagyrésztének során nem csak az alkotmányban kérsendő, hanem számtalan visszaélésben, amelyet az alkotmányt alkalmazók elkövetnek. Megakadályozta volna ma is az alkotmány valamelyik kormányunkat, hogy jól kormányozzon — hogy tisztességes adminisztrációt adjon az országnak, e kímélje az adófizetők erejét és takarékoskodják, hogy egyszerűsítse le a gazdasági élet mechanizmusát? vagy akadályozta-e valaha is az alkotmány, hogy az államfő hatalma azokat az embereket hívja hatalomra, akiket az adott politikai pillanatban megfelelőbbnek tartott?

A dolgok rendbehozatalához előbb az emberek megváltoztatására van szükség

Nyilvánvalóan nem. Miért kötünk bele akkor az alkotmányba? És miért képzeljük, hogyha megváltoztatjuk az alkotmányt, csodálatos módon minden helyre jön? A dolgok rendbehozatalához előbb az embereket kellene megváltoztatni. Kár volna elhallgatni, hogy a lelkiismeretlenség forrása azoknak a bajoknak, amelyekről szenvedünk. Az igazság, a szomorú igazság az, hogy a lelkiismeret deficités nálunk, úgy a vezető körökben, mint a nép tömegekben. Ha a kormány nem tartana vissza, úgy a lelkiismeretünkben semmi sincs, ami megakadályozzon minket abban, hogy a fejünk tetejére álljunk, bármilyen visszaélés, vagy akár büntényt kövessünk el, vagy veszélyeztessék az ország lelki egészségét és katasztrófába vigyűk azt.

Negulescu elmondotta, hogy egy jobboldali lap kérte a zsidókérdésről vallott feltevéseinek ismertetését. A professzor a kérdést megvilágítása után a következőkkel zárta be nyilatkozatát:

Positív és nem negatív nacionalizmus

A mi nacionalizmusunk, ahhoz, hogy hatáskor legyen pozitív és nem negatív utakon kell haladnia. A mi népünknek kell

gondoskodni, nem a másokról. Ebbresszük fel és erősítsük meg lelkiismeretét nem az által, hogy mások ellen uszítsuk, hanem megmutatva saját felelősségét és megvilágítva saját kötelességeit. Irják zászlójukra, hogy az igazi nacionalizmus azt jelenti, harcolunk és minden erőnkkel óvjuk meg román népet az aljasságtól, amelyben lezuhanni látszik, tegyük minél tudatosabbá kötelességeit és eképpen emeljük minél magasabbra. Egy ilyen jelszóval én is önmagához csatlakoznék.

Ez az interjú azonban nem jelent meg az illető jobboldali lapban. Miért?

Mert valamennyien jogokról beszélnek nálunk, de nagyon kevesen a kötelességekről is. A baj innen származik. Minden jog magában foglal egy megfelelő kötelességet is. A gondolatszabadság joga például az objektív és önzetlen gondolkodás kötelességét foglalja magában, az igazság keresés és a valóság állításának kötelessége.

Azok után, amikor ezen az értekezleten hallottam válaszom az Averescu marsall által feltett kérdésre nem lehet igenlő, kivétel nélkül minden románnal szemben. Azokra pedig, akik ezen felháborodnának, egyszerű és magától értetődő kérdést akarok feltenni. Ha minden román azon a helyen, ahol közhivatalba állították, vagy magánvállalkozásaiban megtenné kötelességét, vajjon nem-e mennének jól a dolgok ebben az országban, amelyet az Isten minden jóssággal megáldott?

kitünő ízű majonézi készíthet mindig a "SPHINX" ételolajjal

SPHINX

EZ A MINDENKORI ELSŐRENDŰ MINŐSÉGNEK

dést akarok feltenni. Ha minden román azon a helyen, ahol közhivatalba állították, vagy magánvállalkozásaiban megtenné kötelességét, vajjon nem-e mennének jól a dolgok ebben az országban, amelyet az Isten minden jóssággal megáldott?

elsősorban erkölcsi átnevelésre gondolok. A születések csökkentését nagymértékben a falvak tömeges elhagyása és a városokba való tódulás okozza. Franciaország mindinkább aggod országává kezd lenni. Meg kell mondanom, hogy ezt a helyzetet nagyrészt az elégtelen bérek okozták, hisz a rossz anyagi viszonyok között élő anyának, nem lehetnek egészséges gyermekei és nem tudja megfelelőképp gondozni őket.

Eddig tart Martial doktor nyilatkozata. Milyen érdekes ellentmondása a tudománynak! Ugyanabból a szempontból kiindulva a francia tudós éppen ellentétes eredményre jut, — mint német kollégái, akiket viszont már nem a tudományos megismerés vágya, hanem a propagandaminisztérium parancsszava vezet kutatásaikban. Azok a fajtisztaság meséjét dicsőítik, Martial bebizonyítja, hogy a fajkeveredésnek áldásos hatása van. A németek a faji fennsőbbiség nevében igazolják hódító szándékukat. — Martial a fajfejlesztés nevében követeli a békés, alkotó munkát.

A francia „fajvédelem” kérdései

A fajkérdés francia megvilágításban

Párizs, augusztus 12. A német reakció elméleti alapjává tette a fajkérdést. A germán fajt az egyedül fennsőbbrendűnek nyilvánítja, felruhazza az összes testi és lelki tulajdonságokkal s erényekkel. Ezek után már csak az marad hátra, hogy a legkiválóbb fajnak, melynek tisztaságára gondosan ügyelni kell, előjogai vannak a kevésbé tökéletesekkel szemben. Joga van ahhoz, hogy hódítson s hogy saját céljainak és nemzeti érzékenységének alávetse a nála esetleg gyengébb csoportok és népek érdekeit, szabadságát, sőt fennmaradását.

Bármilyen kézenfekvő, hogy ez az „elmélet” elsősorban a hatalmi vágyból és a hódítási szándékból ered, a német hivatalosság nem mond le arról az igényéről, hogy fajelméletét és az abból fakadó durva politikáját a „tudományosság” mezébe öltöztesse. A híres német alaposítással megírt vastok kötetek százai foglalkoznak a nemzeti szocializmus uralomra jutása óta a fajok kérdésével s ami a legveszélyesebb a német propaganda mindenütt megjátssza ezt a játszmát, vagyis azoknál a népeknél, amelyekre hálóját kivetni, faji ellentéteket igyekszik szítani, mert tudja, hogy a kitörő zavargások milyen mértékben könnyíthetik meg számára a zavarosban való halálát.

Egy francia tudós — René Martial, a párizsi egyetem orvosi fakultásának tanára, a német propaganda, a kor szellemének megfelelően tudományos formában megjelenő, de lényegében a középkor boszorkánymeséihez hasonlatos agryémeivel szemben, az igazi és pártatlan tudomány megállapításait állítja szembe.

Tiszta fajok már nem léteznek és nem is lehet hozzájuk visszatérni. Ez emberrel nem lehet laboratóriumi kísérleteket végezni és éppen ezért a tiszta faj legenda, tudománytalan legenda marad. Igaz az, hogy akadnak egyes csoportok, amikről az élettani kutatás kiderítette, hogy vi-

szonylagos tisztaságban őrizték meg faji sajátosságait, azonban ebben az esetben kizárólag kezdetleges viszonyok között és a kultúra alacsony fokán élő törzsekről van szó. A tudományos fajkutatás eszköze a vércsoportok tanulmányozása. — Mendel törvényei alapján megállapítható, hogy az egyes népek vércsoportjainak elosztása az illető népek faji képét és összetételét adja.

A „faj” kifejezésnek egyedül az antropológiában van létjogosultsága. „Egyének nagyszámú csoportját jelöli, akiknek hosszú, közös múltjuk, közös hagyományaik és gondolataik vannak. A fajokat ilyen formán nem testi, hanem erkölcsi sajátosságok különböztetik meg egymástól. Az állattani értelemben vett „faj”-jal a „faj” történelmi fogalmát állítjuk szembe.”

Ebből az általános szempontból kiindulva, meg kell állapítanunk, hogy a francia faj sem számbelileg, sem minőségileg nincsen kielégítő állapotban. Ezen belső intézkedésekkel segíthetünk, de szükség van új vérátömlesztésre is a régi néptestbe. Rendszeres bevándorlási politikával olyan egészséges elemeket hozhatunk országunkba, amelyek kiegészíthetik és kedvezően befolyásolhatják a lakosság vérképét. Az elbírálás mértéke nem csak antropológiai, hanem történelmi, politikai, jogi és kulturális szempontokat is figyelembe vesz. Kedvező kilátásokkal biztat a hollandiak, cseh-szlavok, dánok, olaszok, kanadai franciák, berberok, stb. felszívódása. Tapasztalhattuk, hogy a politikai szenvedélyek felszítása milyen hatástalan a mélyebb jellegű jelenségekkel szemben. 1934 —36 között idegengyűlöletű csapott végig országunkon. A munkanélküliségért az itten dolgozó idegen munkásokat tették felelőssé s tömegesen utasították ki őket a Laval-kormány alatt. Ezek az intézkedések nem könnyítettek a munkanélküliség, de ártottak Franciaország külföldi népszerűségének.

Ami pedig a belső intézkedéseket illeti,

erges, ervedet, márt. innepélyes gyűlésen, a kívül dr. Chaim Megrázó elnökénél első kongresszus elő. Ehrenpreis, stock. (Zürich), dr. Ka. Löwe (Jerusz. nár a bázeli kong. ak, léptek sorra a amvasutak megható nnepség résztvevői. a héber vasuti. atott, urópai vasut törté. a Hazimir zürichi remülködött. élés nek enyhe lefolytatá. ztek a bucaresti g végül Canciova külön ellenért mi is történt Kor. adon. A vizsgálat az „Informa” ette meg a jelen. miniszternek. A helyszínen végzett gák és különböző pján, hogy a ko. pénzügyi közegek en járnak el és történt. etik rók zárják ki el. Feffer, aki jiddis irodalom zt a bünt követ. sében Trockijt későbbi kiadá. áltoztatta meg. ap nek ki a magyar most rendel még rakat élvezi, kö. letbe: Körmen. 280 lap, füzve n 125 lei (178). füzve 40 lei (99). történelmi nagy (132), vászonkö. nos összes költ. 60 (ezekétség. Berend M. Lük. szász) lap, füzve semely Toprini és 119 lei (158). zófia kis tükre, Zeoli lei, kötte 106 nem veszi el a évay József: A lei, kötte 132 stán utánvétel.

Azulai, a hebroni caddik háromszázhusz évvel ezelőtt megjósolta,

hogy napjainkban fogjuk megérni a galutban élő zsidók összegyűjtését

Chuj, augusztus 12. Lapunk egyik olvasója, Salom Michelovics ur írja nekünk az alábbi figyelemreméltó levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!
A zsidóság mai sorsdöntő napjaiban, amikor azon izgulnak a kedélyek, vajjon Erec Jisraél államiságával megszűnik-e a zsidó nép évezredes zaklatottsága, kétszeres érdeklődésre tarthat igényt a régi szefárd kabbalista iskola vezetőjének, rabénu Avrohom Azulainak egy jóslata, amit a napokban olvastam e caddik „Or Hachama” (Napsugár) című könyvében. Az idézett mű, amelyet Azulai mester a Teremtés 5378 évében, tehát 319 évvel ezelőtt írt a Tóra minden szakaszára, a „Vajero” fejezetre a 119. oldalon a következő állítások olvashatók. Természetesen nem akarom idézni az akkori kabbalista iskolának geometrikus és számtani aláfestéseit, amelyek messzire vezetnének és komplikálnák a dolgot. Egyelőre csak a könnyen érthető részeket fogom reprodukálni.

„Eljön majd annak az ideje — írja rabénu Avrohom Azulai —, amikor háborúk fognak kirobbanni ama uralkodók ellen, akik nagy igazságtalansággal, saját embereik elnyomtatásával jutottak uralomra. Az egész világ fel fog figyelni rájuk és minden uralkodót és annak környezetét foglalkoztatni fogják a hatalom e gonosz birtoklónak cselekedetei. De a gonoszság is utánzóokra fog találni és más hatalmak is összefognak állani az

igazságtalanság és elnyomatás jegyében. Többek között jelszavuk lesz a zsidó nép megsemmisítése. „Lészen pedig szorongatottság ideje Jakob ivadéka számára”. De terüük nem fog sikerülni, mert éppen ebből a szorongatottságból fog jönni a segítség. Hogy mikor? Megkezdődik az eset 5673 második felén, amikor is királyok és hatalmak borzalmas háborukat fognak vívni egymással. De ugyanebben a háborus időben kezdődik „kibbuc galuti” — a galutban élő zsidók összeterelese. Ez pedig tartani fog huszonhét esztendőig. Akkor aztán az összes népek el fogják ismerni a zsidó népnek országára és a diaszpórában való nyugodalmis megélhetésre való jogait. Voltaképpen ez lesz majd megoldása a Gog és Magog rejtélyének. Am a bet hamikdas — a szentély — felavatása még mindig késmi fog, Jeruzsálem sem épül még föl teljesen. En erről bővebben itt nem lehetek, arról sem, hogy mikor lesz majd az igazi halottak föltámadása. Erről majd más helyt többet fogok írni.”

Az embernek meg kell döbennie, amikor ilyen sorokat olvas a caddiktól, aki a maga remeteségében, Hebron városában börtök, természetsemlemlét és Istenes himnuszok közt, főleg azonban a szentírások tanulmányozása közepette élte le a maga tisztá, jövőbelátó életét. Az 5673 év megelőzte a világháboru évének, a többi dátum pedig a legnagyobb igazságtalanságok uralmának és a zsidóság magára eszmélésének.

Egyre bizonytalanabb a közlekedés a Gibraltárnál

Franco repülőgépei és halói állandóan zaklatják a kereskedelmi hajókat. Francoék furcsa cálóata

A középtengeri megegyezésért folyó tárgyalások közepette a spanyol vizeken tovább folyik a felkelő hajóhad kalózkodása — ahogyan azt az angol sajtó jellemezte — a kereskedelmi hajók ellen. A sorozatos bombázások és hajtókatapultások mögött az olasz manőver áll, mely így akar Francoon keresztül Angliára és Franciaországra nyomást gyakorolni, Abesszinia meghódításának elismerésére.

Egy jugoszláv és egy angol hajó kálváriája a Gibraltárnál

A Planik jugoszláv kereskedelmi hajó, amely Oranból ideérkezett. A hajó parancsnoka elmondotta, hogy a Canarias nemzeti páncélos feltartóztatta azt és Mellillába vitte, ahol átkutatása után szabadon bocsátották. A Canarias úgy kényszerítette a Planikot Mellillába, hogy a jugoszláv hajó néhány matrózát saját fedélzetére vitte. A matrózokat is szabadonengedték.

A Reuter jelenti Saint Jean de Luzból, hogy a Foxhund angol torpedóromboló közepében, a spanyol partoktól nem messze egy nemzeti repülőgép két bombát dobott le. Három feltehetően nemzeti halászhajó bombázta azt a vidéket, ahol a Foxhund tartózkodik, de a hajóban nem tettek kárt.

Francoék dadogó cálóata

Salamancaiból jelentik: A nemzetiek itteni

rádióállomása tegnap este közölte, hogy a nemzetiek repülői nem bombázták a a Földközi tengeren kereskedelmi hajót, mert abban az időpontban egyetlen nemzeti gép sem volt távol bázisától.

Lehetetlen feltételezni, hogy a nemzetiek repülői bombákat dobtak volna egy olasz hajóra.

A nemzeti Spanyolországnak — fejezi be a közlemény — minden érdeke amellett szól, hogy ne haragítsa magára Angliát éppen most, amikor a hadviselőféli minőségének elismerését kérte tőle.

Milyen megbízása volt az olasz szenátusi elnöknek

Rio de Janeiro, aug. 1. Federzoni, az olasz szenátus elnöke tegnap este elindult Európa felé. Elutazása előtt kijelentette, hogy nem volt megbízása arra, hogy a dél-amerikai államokat rábírja Franco tábornok kormányának elismerésére.

Felkelő jelentések

A Stefani közlése szerint az aragoni arcvonalon egy felkelő hadoszlop elfoglalta Valdecillo falut és a hasonló nevű völgyet. A madridi fronton élénk tevékenységet fejtettek ki. Terruel körzetben kiharaszálva a Friasmál és Albarracinnál elért sikereket, a felkelők foytatták előnyomulásukat.

KÖZGAZDASÁG

Éles harcot folytatnak egymással a faipari vállalatok az erdő-árlejtéseknél

Sighisoara, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Minden jel arra mutat, hogy a faipari vállalatok kifogytak a nyersanyagukból. Másként érthetetlen volna előttünk az a szokatlanul erős verseny, amelyet az erdőlicitációknál egymás között megvívunk. Jellemző példa erre az az erdőárlejtés, amely augusztus 10-én zajlott le Sighisoaran. Ez alkalommal került ugyanis eladásra a község erdejéből 2700 szál keményfa, amely részben műfát, részben pedig tűzfát tartalmaz. A kikiáltási ár két millió lej volt, s ahogyan a mai viszonyokat ismerjük, azok, akik a felértékelést végezték, aligha becsülték nagyon alá a város faállományát.

Normális viszonyok között a kikiáltási ár és a megajánlott összegek között 10—20 százalékos eltérés szokott mutatkozni. Nos, a jelen esetben ez az eltérés 110 százalékra rug. Az egyik pályázó faipari vállalat ugyanis, még pedig a szakma egyik legszolidabbnak ismert és legtekeerősebb cége, a kétmillió lejes vételárral szemben 4,400.000 lej összeget ajánlott fel az erdő-értékért.

Jellemző, hogy ugyanakkor a második legmagasabb árat felkínáló ajánlattevő egy szövetséget volt, amelyik csak 3 millió 770 ezer lejt ajánlott fel a kiírtott faanyagért.

A versenytárgyaláson egyébként 12 cég

vett részt. Ezek közül egy, a Lomás Erdőipar 4,400.000 lejt, 7 másik cég hárommillió lejt meghaladó összeget, négy pedig 2 és 3 millió lejt között ingadozó összeget ajánlott fel az erdőértékért.

Slavescu volt pénzügyminiszter, az Ugir központi elnöke Kolozsvárt

Slavescu Victor, volt pénzügyminiszter, aki egy éve tölti be az Ugir központi elnöki tisztét, személyesen meglátogatja az erdélyi ipari városokat, hogy a közvetlen érintkezés révén szerezzen tudomást az Ugir tagvállalatainak helyzetéről.

Körutja során csütörtökön érkezik Kolozsvárra Slavescu elnök, ahol a gazdasági élet reprezentánsai fogadják. A volt pénzügyminiszter megérkezése után meglátogatja a kolozsvári és tordai nagyipari vállalatokat, a Dermat bőrgyárt, s Iris porcellángyárt, a tordai cementgyárt, a tordai üvegyárt, majd a Solvay-műveket, a Sodronyipart és az Agyagipar üzemét.

Slavescu elnök kolozsvári látogatásának befejezése után Nagyváradra utazik, ahol a Dreher-Haggenmacher sörgyárt, a Carmen cipőgyárt, a Phöbus gépgyárt, a Hephaistos gyárt és a Moskovits Ipartelep látogatja meg. Innen Nagykárolyba, majd Szatmárra és Nagybányára látogat el, ahol a vezető szerepet betöltő iparvállalatokat tekinti meg.

Erdély nagyipara elismeréssel tartozik Slavescu elnöknek, aki rövid tevékenysége során is eredménytel képviselte a gyáripár érdekeit az illetékes kormánytényezők előtt. Így az ipari törvények előkészítése, a kontingentálási rendszer megkötöttségeinek feloldásánál és a vasúti tarifapolitika módosításánál szerzett magának nagy érdemeket Slavescu elnök.

Rövid üzleti hírek

A bodi cukorgyár most publikálja március 31-ével lezárt mérlegét. A vállalat alaptőkéje 260 millió lej, tartalékai 303 millió lej, bruttó nyeresége 128 millió, melyből a tiszta nyereség 12.549.434. A mérleg lezártakor a cukorgyár készárúkezelete 77 millió lejt rugott. A gyár adóssai 243 millióval, hitelezői 19 millió lejjel szerepeltek a mérlegben. A vállalat ingatlanainak értéke 234 millió lej, gazdasága 6 millió lej, inventár 12 millió lej.

Az Ujpesti Egyesült Izzó Rt. (Tungstram) legutóbbi közgyűlése 6 százalékos osztalék fizetését határozta el. Az igazgatósági jelentés szerint, a forgalom 20 százalékkal emelkedett az 1937. év folyamán, míg az alkalmazottak és munkások száma 848 személyel növekedett. A mérleg szerint, a vállalat saját tőkét meghaladják a 40 millió pengőt. Az igazgatósági választások során a Niederösterreichische Estkompte Ges. megbízottai: Felix Stransky és Ernest Eggel az igazgatóságából kimaradtak, minthogy az Egyesült Izzónál már érdekeltséggel nem bírnak.

A mezőgazdasági termelés motorizálására indított kormányakció keretében a földművelésügyi minisztérium újabb traktormegrendeléseket eszközölt. A minisztérium most bucuresti N. Butulescu cég utján 37 darab Caterpillar-tractort vásárolt, darabonként 3095 dolláros áron cif Constanta. Az amerikai cég a traktorokat még augusztus hó folyamán leszállítja. A traktorok mindenféle adó-és illetékmentesen hozhatók be az országba, úgy amint azt a mezőgazdaság motorizálásáról szóló rendelet törvény előírja.

Wokimann Gusztáv beszteceli bórkereskedő 1.200.000 lej passzívával bejelentett fizetése képtelenségénél érdekeit hitelezők egy része egységes fellépés végett szervezkedik.

„Arboria” S. A. Forestierá Transilváneáná fatermelő vállalat legutóbb tartott évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy az 1936. év 91.390 lejes nyereségével csökkentik a 351 ezer 426 lejt kitevő veszteségáthozatot, míg a differenciát az 1937. év számlájára vezetik elő. A közgyűlés az igazgatóságba: dr Hatieganu mil, Gh. D. Nedelcu, Fenyves Zoltán és Steinberger Sándor eddigi igazgatósági tagokat újrválasztotta.

A központi munkásbiztosító pénztár 80 millió lej összegben kórházak építésére kötött szerződéseket különböző vállalkozókkal. A kórházakat Bacăuban és Bucarestiben emelik.

A cernăuți Str. Pódsudek hentesárugyár

Lehűt és frissít a „Liana” sóborsszel való enyhe ledörzsölés.

bucuresti székhellyel 5 millió lej alaptőkével részvénytársasággá alakult. A vállalat hentesárugyártáson kívül élőállatexporthal is foglalkozik.

A francia kormány elkészítette a magánvasutak államosítására vonatkozó programját. Az államosítást nem a jelenlegi államvasutakkal való fuzió útján vizsik keresztül, hanem negyven milliárd frank tőkével új részvénytársaságot alapítanak, amely az összes magánvasutakat megvásárolja. A 40 milliárd frankos részvénytőkéből 28 milliárdot, azaz hetven százalékot a francia államkincstár jegyez le, azért a 28 milliárd összegű hitelért, amelyet az elmúlt években adott a francia magánvasutaknak. A fuzióra vonatkozó törvénytervezettel szeptemberben fog foglalkozni a francia parlament. Ezt követően az új vállalat egy husz milliárd frankos kőzhitel is felvesz, amellyel kocsparkját és vonalait modernizálja.

Tőzsde

A bucuresti értéktőzsde irányzata az állampapírokban szilárd, a részvényekben, valamivel lanyhább. Renta Improprietarie 55 háromnegyed, Kisajátítási örökjárdék 53 egynegyed, Stabilizare 38 fél, Desvoltare 41, Renta amort. internă 56, Inzestrare nagy cím letek 73, kis címletek 70 háromnegyed, Consolidare 36.

A részvények körül az Astra Română 10 ponttal 1280-a, Creditul Miner ugyancsak 10 ponttal 335-re, I. R. D. P. 105-re, Mica 30 ponttal 1435-re, S. I. B. 20 ponttal 1445-re lanyhultak. Emelkedett a Creditul Industrial (690), Letea (840), Generala biztosító (1155) — Bancanet változatlanul 4800, Banca Românească 500, Resita 625, Carpatina 545.

30 ezer vagon tengeri jut exportra az idei termésből

A földművelésügyi minisztériumhoz befutott újabb jelentések szerint Oteniában, Banat és Erdély területén a kukorica jó termést ígér. Az ország többi részein a tengeri termés tönkrement, vagy legalább is nagyon gyenge. A minisztérium számítása szerint az idei tengeri termés nemcsak a beföldi szükségletet fogja fedezni, hanem mintegy 20—30 ezer vagonit kitevő exportfeleslegre is számíthatunk.

— Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyék reggelenként felkeléskor egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést énkíti és a munkaképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

RÁDIÓ MŰSOR

Augusztus 13, péntek

Bucuresti. 7.30: Torna, vidám zene, lemezek, szakelőadás, orvosi tanácsadó, hírek. — 13: Déli zene. 14: Vidám, könnyű zene. 19: Corologos-jazz. 20.35: Lemezek. 21.10: Rosini: A sevillei borbély, opera lemezeken.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend, hírek, felolvasás. 13.05: Endre Béla énekegyüttese. 14.30: Balettzene, hanglemezek, László Sándor zongoraszámai, felolvasás. 18: Felolvasás, cigányzene, előadás, hanglemezek, sportközlemények. 20.30: Szimfonikus zenekar rádióból, hírek. 22.50: Huszonnégytagú cigánygyermek zenekar Kalmár Pál énekszámával. 23.50: Hírek, szalonzenekar.

Budapest II. 19.20: Hanglemezek, előadás, Melles Béla zenekara, hírek, jazz.

Egy Bécs mel...
kértjében üldö...
szembe tild...
selyemsapkával...
tört öregur: Jak...
világszervezet...
elnöke.

A külseje uta...
Világra olyan, n...
kadit volna ide...
ellentétben áll...
dialektusban be...
gel tehát és a...
mondait tele...
mondanak — ne...
és sunkkal ejt...
talma, a világg...
közödottsága, a...
messzi-messzi es...
igaz, hogy a sz...
vett idézetekkel...
értelmezésével eg...
Szintézis ez az...
az ősi zsidó kult...
szem, hogy az A...
rien dolgozóné...
tenyésztésén. Hi...

Samson—Rafae...
erec jelszó orto...
egyértelmű az é...
nak ortodox nev...
elismerésével an...
igaz típusához s...
művelődés. Ettől...

Jakob Rosenhe...
idők egy részét...
ban, de aztán e...
markába került...
híres Israelitot, a...
numát, amelyet 3...
szerkesztett. Ug...
levezetését száma...
kus centrumpárti...
tak vádat kovács...
gyűjtőtáborba du...
futott, ahol kapó...
zsidó politikai m...
London máma. S...
nak is itt működ...
senheimnak sokf...
nie. Kapcsolatoka...
vezettel, a Jabot...
gol hivatalos és...
szellemi élet kiv...
került általa az...
jéközöttabb és re...
Most a marien...
Gedauló"-ra ut...
megnyitó beszéd...
kissé furán halad...
kon, míg a kiind...
jut a célhoz, Ma...
Svájcban és Ausz...
szlovákiába. Ném...
nem meri érinté...
fárasztó az ut...
66 éves öregurat...

A szellem azon...
Most, öregségére...
sága, a világnéz...
latmenetének log...
elzárkózik. Genf...
— interjú, pedig...
a Népszövetség tr...
vágni a hivatalos...
videsen Marienba...
vesen eldiskurál...
aktuális kérdéseir...

A Peel-bizottság...
szervezet és Ang...
dés fogja szabály...
beli rendjét. Ezt...
nak minősíti és u...
Palesztinában érn...
nista szervezeten...
botinsky-ánusok...
az Angliával sz...
Aminthogy az ar...
nélkül a pártállás...
let szerződik ma...
az arabok alá! E...
botinskyvel közö...
mann professzorh...
nökéhez és a vég...
konferenciát köve...
A törpe zsidó ál...
tulzott optimizmu...
alá kerülő terüle...
lélek négyzetklon...
lakossága tehát...
met birodalomá...
Jelszavát sajongja...

frissít
borzselem
ledörnyölés.

illió lej alaptökével
t. A vállalat hen-
állatexporthal is fog

esztette a magán-
onatközö program-
jelenlegi államvas-
fizik keresztül, ha-
frank tőkével uj-
nak, amely az ösz-
váltja. A 40 má-
pól 28 milliódot,
francia államkincs-
milliárd összegű hi-
években adott a
A fuzióra vonat-
szeptemberben fog
ament. Ezt követő-
sz milliárd frankos
vel kocsparkját és

de

irányzata az al-
részevényekben, va-
Impropriété 55
örökjádék 53
fél, Desvoiture 41,
Inzestrare nagy cím
háromnegyed, Con-

Astra Román 10
Minier ugyancsak
P. 105-re, Mica 30
20 ponttal 1445-re
Credul Industrial
ala biztosító (1155)
4800, Banca Ro-
Carpatina 545.

tengeri jut
termésből

sztériumhoz bef-
nt Olteniában, Ba-
kukorica jó ter-
részein a tengeri-
legalább is nagyon
legálább is nagyon
amitása szerint az
ak a beföldi szük-
nem mintegy 20-
rtfeleslegre is szá-

nyed az íróasztal
felkelésére egy
orenc József" ke-
ködést szabályoz-
lőmódítja, a vér-
nkaképességet fo-

IBOR

péntek
ridám zene, leme-
nacsádó, hírek. —
könnyű zene. 19:
czek. 21.10: Ro-
ra lemezekon.

hanglemezek, ét-
3.05: Endre Béla
tzene, hangleme-
számái, felolva-
nyzene, előadás,
yek. 20.30: Szin-
22.50: Huszod-
zenekar Kalmár
hírek, szalonzene-

lemezek, előadás,
jazz.

Barátságos teázás Jakob Rosenheimmel, az Agudasz Jiszroél elnökével

Egy Bécs melletti nyaralóhely villájának kertjében üldögélek, előttem teáscsésze, szembe velem tisztas feketébe öltözött, selyemspakával a fején egy aprócska, összetört öregur: Jakob Rosenheim, az ortodoxok világszervezetének, az Agudasz Jiszroélnek elnöke.

A külseje után keleti zsidónak ítélnéd. Világra olyan, mintha Lengyelországból száradt volna ide. Ezzel a külisével azután éles ellentétben áll a német beszéde: frankfurti dialektusban beszél, tősgyökeres németiséggel tehát és a héber idézeteket, amikkel a mondatait teleszórja, — ahogy mifelénk mondanák — neologosan, vagyis chaulommal és surukkal ejti ki. A mondatainak tartalma, a világpolitikai, a világirodalmi tárgyközvettsége, a filozófiai mélysége viszont messzi-messzi esik a zsidó keletől. De az is igaz, hogy a szentírásból, meg a talmudból vett idézetekkel és ezeknek az idézeteknek értelmezésével egyre visszakanyarodik hozzá. Szintézis ez az ember, a nyugati kultúra és az ősi zsidó kultúra szintézise. De köve hiszem, hogy az Agudasz Jiszroél programszerűen dolgoznak az ilyen szintézisek kinyesztésén. Hiszen ez egyértelmű lenne a

Samson—Rafael—Hirsch thora im derech erac jelszó ortodox programmá emelésével, egyértelmű az európai kultúra elsajátításának ortodox nevelési célja avatásával és az elismerésével annak, hogy az ortodox zsidó igaz típusához szervesen hozzátartozik a mai művelődés. Ettől pedig még messze vagyunk.

Jakob Rosenheim Londonban él. A hitleri idők egy részét végigszervezte Németországban, de aztán el kellett hagynia a Gestapo markába került Harmadik Birodalmat, el a hárs Israelitot, az ortodoxok központi orgánumát, amelyet 30 esztendőn át mintaszerűen szerkesztett. Ugy meséli, valami politikai levelezését szimatolták meg, amit a katolikus centrupárttal folytatott és ebből akartak vádat kovácsolni ellene, emiatt akarták gyűjtőtáborba dugni. Rosenheim Londonba futott, ahol kapóra jött a megérkezés. A zsidó politikai munka centruma egyre inkább London máma. Szükséglet, hogy az Agudának is itt működjen a központi irodája. Rosenheimnak sokféle szálát sikerült itt szőnie. Kapcsolatokat létesített a cionista szervezettel, a Jabotinsky új cionistáival, az angol hivatalos és politikai körökkel, a londoni szellemi élet kiválóságaival. Az Aguda bekerült általa az események gyupontjába, tájékozottabb és realisabb lett.

Most a marienbadi harmadik „Kenesszió Gedauló”-ra utazik Rosenheim, ő fogja a megnyitót beszédét tartani itten. Az utja kissé furán halad keresztül-kasul az országokon, míg a kiindulási pontból, Londonból eljut a célhoz, Marienbadba. Franciaországban, Svájcban és Ausztriában keresztül utazik Cseh-szlovákiába. Németországot érthető okokból nem meri érinteni. Így, kerülökkel bizony fázasztó az út és könnyen érthető, hogy a 66 éves öregurat meglehetősen összetöte.

A szellem azonban így is frissen szárnyal. Most, öregségére is, tüneményes a sokoldalúsága, a világnézetének egysége és a gondolatmenetének logikája. Interjú elől mereven elzárkózik. Genfben sem adott — ugymond — interjú, pedig sokat ostromolták, amikor a Népszövetség irodáit járta. Nem akar elébe vágni a hivatalos döntéseknek, amelyek rövidesen Marienbadban létrejönnek. De szívesen eliskurál a tea mellett a zsidóság aktuális kérdéseiről.

A Peel-bizottság javaslatai közül erősen érdekli az a pont, amely szerint a cionista szervezet és Anglia között köteendő szerződés fogja szabályozni a zsidó állam jövőendő rendjét. Ezt a pontot revízióra szorulóznak minősíti és úgy tartja, hogy valamennyi Palesztinában érdekelt zsidó, tehát a cionista szervezetben kívül álló agudisták és Jabotinsky-ánusok is, képviselve kell legyennek az Angliával szerződő zsidó testületben. Amint hogy az arabok részéről is, tekintet nélkül a pártállásra, egységes arab képviselőt szerződik majd. Nem degradálódhatunk az arabok alá! E meggyőződés alapján Jabotinskyvel közösen levelet intézett Welzmann professzorhoz, a cionista szervezet elnökéhez és a végős döntés előtt kerekasztal-konferenciát követelt.

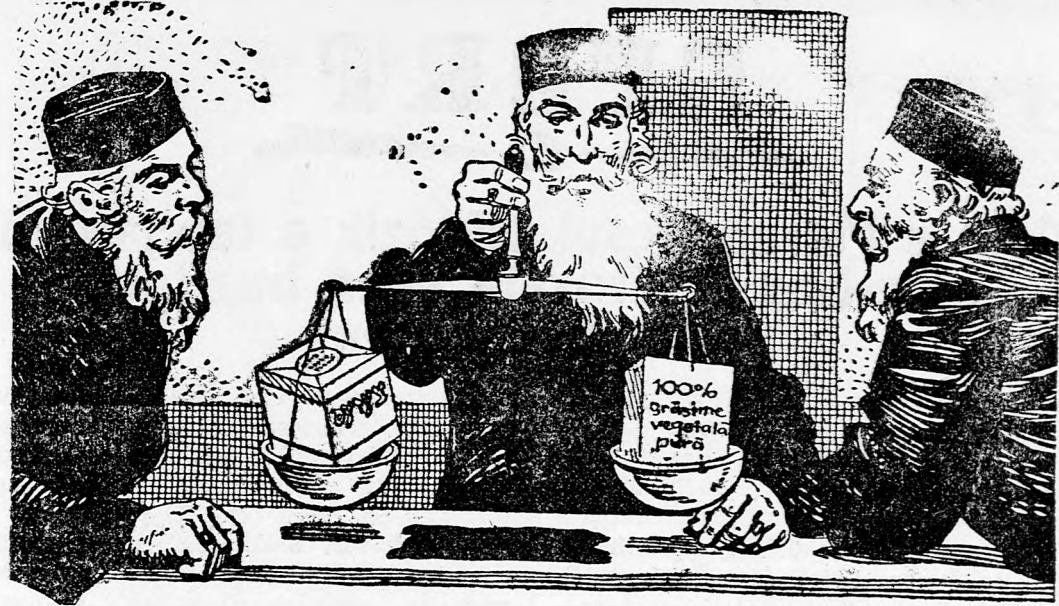
A törpe zsidó állam sánszait nem itéli meg túlzott optimizmussal. A zsidó fenntartóság alá kerülő terület átlagos népsűrűsége 140 lélek négyzetkilométerenként. Olyan sűrű a lakossága tehát már máma, mint a német birodalom, amely a Volk ohne Raum! jelszavát ajjongja világgá. Nagy lehetősé-

gek tehát nem nyílnak a zsidó bevándorlás számára.

Sok nehézségtől tart vallási szempontból is. Fél, hogy zsidó kormányzás esetén néha hiányozni fog a kellő tárgyilagosság a belső ellentétek kiegyenlítésénél, áthidalásánál. Nagy bajok persze nem eshetnek, hiszen a kapcsolat Angliával nem fog megszűnni és számolni lehet a Népszövetség befolyásával is. A felfogást, amely világnézeti ellentétek alapján egyenesen a bojkottig veti el a sulykot Palesztinával szemben, nevétségesnek minősíti és elítéli. Palesztinába kell menni és küzdeni — tartja.

Nem osztja azt a felfogást sem, mintha a vallás ereje a zsidóságon belül megfogytokozott volna. A Nyugaton is, például Angliában és Németországban megnövekedett a konzervatív elemek száma. Lengyelországban pedig aktivitásba lendült, meggyőződéses ortodox ifjúság él, amelyben gyönyörűsége telik. A zsidóság anyagi helyzetének és jogállásának leromlását világosan látja. Pessimiztikusan itéli meg a jövődőt is. Ha Anglia élére megint nagystilű államférfiak kerülnek, Balfour, vagy Joe Chamberlain-vágású egyéniségek, akkor könnyen megváltozhatna a helyzet. A brit birodalomban temérdek a gyér népességű terület, amelyet minden más szempontot félretéve egyesgyedül stratégiai okokból is sürűlben kellene betelepíteni. A nagystilű államférfiak könnyen felhasználhatnák erre a célra a zsidó népet és zárt, autonóm területeket bocsáthatnának rendelkezésére Kanadában, Dél-Afrikában, vagy Ausztráliában. A szük határok közé szorított Palesztina mellett döntő szerep jut ki az égető zsidó problémák megoldásában a tengerentúli vándorlásnak.

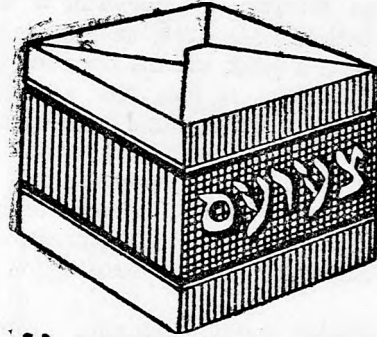
Mind ezt nem tervszerűen, folyamatosan mondja el Rosenheim, hanem rapszódikusan, aszerint, hogy a beszélgetés sodra töténetesen merre felé tereli. Közben sok minden egyéb másról is szó esik: a Schocken-Verlag páratlanul nagy és becses könyvterméséről például. Arról a sajnálatos tényről, hogy az Israelit példányszáma egyre fogy és hogy a terjedelmét állami rendelkezések is korlátozzák. Hogy Carlebach altonai rabbi milyen fényesen cáfol rá az Elias Auerbach Wüste und Gelobtes Land című népszerű bibliakritikai irányú művére. Hogy az egyáltalán nem ortodox Jahooda professor hogyan döntötte meg a wellhauseni és delitzschi elméleteket, amelyek szerint a Biblia a babilonai kultúra függvénye. Megtudom azt is, hogy Leopold Schwartzschild, a német emigrációs irodalomnak és a politikai és közgazdasági szaktekintélye, éppen úgy, mint Lion Feucht-

EGÉSZSÉGET A CSALADNAK AZ UJ ESZTENDŐBEN IS

נעוהאנען

אינד איינסערפראכט אונד אלס ריינעם פפלאנצען פעטט נעוהנרע, דאהער פאן נייען יארד אונגעפאנען, אכטעט יעדע יודישע הויפודי, דאמיט דיא שפיווע נעוואמעע בייא דער הערשמעלונג דער שמאקראפטסטען שפיווען, איינעראלטען ווערדען, אונד נימט דאהער דאס כשר צערעס' שפיווע פעטט צום בראטן, אונד קאכען

Peres

100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos ételek számára

wanger, a vezető német regényírók egyike: ortodox szülők gyermeke. Schwartzschild apját „valóságos caddik”-nek minősíti a nagyigényű Rosenheim, Feuchtwanger: ő pedig elmondja, hogy még doktor korában is tanulmányt tanult Ehrenreich müncheni ortodox rabbinál. Hogyan történhetett, hogy ennyire elrugaszkodtak a zsidóságtól? — firtatom. Rosenheimnak nincs válasza a kérdésemre, csak elgondolkozva ingatja ősz fejét. A tea elfogyott, az elnök ur fáradt, elhagyom tehát a kertet, amely ez esetben távolról sem Epikureus kertje. Egy bölcs és szent öreg emlékedett benne a zsidó világ problémáiról. (cs.)

ben, amennyiben Japán kéréseit a kínai hatóságok nem teljesítik. A japán kérések szerint válaszul egy japán tengerész megölésére a kínaiak távolítsák el csendőreiket a japán kolónia közeléből és rombolják le a hadmen-tesített sávon a napokban emelt erődítményeket.

Harcias hangulat Kínában

Shanghai, aug. 12. A Shanghai vidéki kínai uralom alatt levő területen kihirdették az ostromállapotot.

Jólértesült kínai körökben kijelentik, hogy a kínai kormányzat szándékában áll a Japánnal való mindenemű gazdasági kapcsolatok megszakítását proklamálni és holnap ilyenértelmű nyilatkozatot kiadni.

Késői jelentés júliusi harcokról

Tokióból jelentik: A japán lapok tudósítói csak most táviratozták az északi-kínai front-ról, hogy július 27, 28 és 29. napjain ádáz harcok folytak a japánok és kínaiak között Csengocsunál, 20 kilométernyire északra Pekingtől. A távirati jelentések szerint a japánoknak számtalan rohamot kellett vezetniök, amíg sikerült visszahódítaniok a kínaiak által elfoglalt állásokat. A japánok 100, a kínaiak 600 embert vesztek.

Mussolini békebeszédre készül Paiermoban

Róma, aug. 12. Legközelebbi Paiermoban tartandó beszédében a Duce valószínűleg méltatni fogja a Róma—Berlin tengelyt és le fogja szögezni a tartós európai egyensúly feltételeit, ami az Angliával és Franciaországgal való végleges közeledés útján születetne meg.

Az északi államok semlegesek maradnak

Osló, aug. 12. A norvég liberális párt lapja az északi államok külpolitikájáról beszélve megállapítja, hogy Norvégia és a többi északi állam ellenzi az államsoportéko alakulását, ami veszélybe hozza a semlegességet. Minden megfélemlítés hiábavaló lenne, mert az északi államok egységesek semlegességük szigorú fenntartását illetőleg. Észak semleges és az is marad.

Döntő összecsapás készül Sanghaj előtt

Lázasan építik a védőárkokat a város körül. Bosszut ígér a japán tengerészet a sanghaji incidensért. Ma ulabb Japán ultimátum megy a kínai központi kormányhoz

Shanghai, aug. 12. A Reuter szerint a japánok kifürkészhetetlen titoktartással kezelik terveiket. Mégis olyan hírek szivárogtak ki, hogy jelentékeny létszámú csapatokat várnak Sanghajba. Nem tartják kizártnak, hogy a döntő ütközetre Sanghajnál és nem Észak-Kínában kerül sor. Jelenleg 21 japán, 2 angol, 3 francia és 2 amerikai hadihajó horgonyzik Sanghajban. Az angol katonák létszáma 950, de a Hongkongban állomásozó angol helyőrség utasítást kapott, álljon készenlétben, hogy Sanghajba utazzék. A nankai harcok helyi jellegűek voltak és semmi sem szól amellet, mintha általános viszály fajulhatna.

Uj japán hódítás

Tokióból jelentik: A japán csapatok kínai hadvezetőisége közli hogy a japánok ma reggel elfoglalták Nankau vasútállomást a Pekingi utvonál mellett.

Közlik azt is, hogy az első csatározások a két hadsereg között a nagy fal Csahar tartományban játszódott le. Tegnap állandó bombázás volt hallható. A japán tüzérség Nankau városát lötte, ahol több fontosabb épület lángba borítottak. A kínai hatóságok utasították az összes idegeneket, hagyják el Kalgan városát.

A nankai állomás elfoglalását erős tüzérségi és repülőtevékenység előzte meg ma

reggel 9.30 órakor. A japánok tegnap este néel 40 kilométernyireólMJ srndu toihndu visszverték a kínaiak támadását Tuhliucsen-nél 40 kilométernyire déli irányban Tiencsintől. A japánok ma délutánra teljesen el akarák foglalni Hankaut.

Készül a nagy ütközet Shanghaiánál

A Reuter jelenti, hogy a kínai hatóságok mindeddig nem kaptak olyan japán kérést, hogy a kínai miliciákat vonassák vissza a város vidékéről. Valószínű azonban, hogy a japánok még ma ilyenértelmű ultimátumot intéztek a kínaiakhoz. Shanghai és Nanking között a vasuti fogalom igen rendszertelen. Mégis azt jelzik, hogy nagyobb csapatszállítmányok vannak utban Shanghai felé. A kínaiak lázas gyorsasággal ássák lövészárkakat, építik drótkadályait a város körül. A veszélyeztetett zónából a polgári lakosság nagy tömegekben menekül. A brit konzularis hatóságok azt ajánlották alattvalóiknak, hagyják el a vidéket.

Fenyegetőzik a japán hadsereg

A japán tengerészeti hatóságok kijelentik, hogy a Shanghaiban állomásozó japán tengeri haderők lépéseket fognak tenni Japán nemzet elcsülséteinek és tekintélyének védelmé-

SPORT

Most a Maramuresul zsidózik a labdarugó alkerület határozata ellen beadott fellebbezésében

Satumare, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Maramuresul-Barkochba szigeti mérkőzésen történt botrány ügye tovább bonyolódik. Rozsi Pál szigeti joghallgató, aki a sajnálatos botrányt kiprovokálta, tisztázta magát — egy általa beküldött nyilatkozat útján — az antiszemita vádja alól. Szerepét azonban a Maramuresul sportegyesület vette át. Fellebbezése, amelyet a satumarei disztrikt határozata ellen adott be, hemzseget a zsidózástól s alaposan elferdíti a tényeket. Azt írja benne, hogy a szatmári labdarugó alkerület egyoldalúan és szabálytalanul hozta meg határozatát. Ugyanis Bán László, a disztrikt hivatalnok, aki maga is zsidó, úgy rendezte a dolgot, hogy a Maramuresul ne kapja meg idejében az idézést és a disztrikt a meghallgatásuk nélkül döntött. (Ez nem felel meg a valóságnak, mert a játékvezető is Szigeten tartózkodott s egy időben kapta meg a Maramuresul az idézést. Be is küldte idejében pótjelentését. Sőt, a bíró a Maramuresul címére kapta az idézést. Szerk.)

— A Barkochba arcátlanul adja elő a botrány történetét — írja fellebbezése további részében a Maramuresul, amelynek pontosan a fordítottja történt. Viszont elismeri a szigeti sportegyesület, hogy a Barkochba játékosai „kihívó viselkedésük miatt a közönség lincselésének lettek szenvedő alanyai”.

Végül a labdarugó alkerületet vádolja meg a fellebbezés azzal, hogy régebbi idő óta természetesen igyekszik ennek a vidéknek a román sportját tönkretenni és a kisebbségi sportegyesületeket protezzálja.

A fellebbezés már beérkezett a disztrikthez és annak egyik példányát a Barkochbának is kiküldték. A Barkochba a maga részéről megette észrevételeit és külön feljelentést adott be a ligához a szigeti fellebbezés tónusa miatt.

Jellemző egyébként, hogy a Maramuresul fellebbezését a szigeti Vaida-párt vezetője adta be.

Bán László a maga részéről szintén feljelentette a Maramuresult, ugyancsak a szatmári labdarugó alkerület is élt feljelentési jogával.

Augusztus 22-én indul a Román Kupa küzdelem

Bucuresti, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa 1937—38. évi küzdeleme augusztus 22-én veszi kezdetét. A Román Kupa Bizottsága ma esti ülésén ejti meg a sorsolást. Elhatározást nyert, hogy a fenti napon kívül augusztus 29-én is Román Kupa forduló lesz.

Érdekese egyébként, hogy amíg az idei Román Kupa küzdelem kiírását a kellő számú jelentkezés elmaradása miatt kétszer is meg kellett hosszabbítani, a végső határidőre annyi egyesület nevezett, hogy a szám az eddigi küzdelmek sorában rekordot jelent.

A Románia körüli kerékpárversenyt mégis megrendezik. A súlyos anyagi áldozatot igénylő nemzetközi sportrendezvényre két bucaresti lap és a csendőrség főparancsnoksága kétféle millió lejt áldoz, amely összeg lehetővé teszi a nagyszabású verseny megrendezését.

A Hungária bucaresti mérkőzéseinek programja a következő: Szombaton Ripsensia—Hungária, vasárnap Hungária—Venus. Az előbbi mérkőzést Tica Ilescu, utóbbit Ceau-reanu vezeti.

CAFOL AZ UNIVERSITATEA! Az Universitatea vezetősége cáfolja az Uj Keletben leközölt azon hírt, miszerint az elsőosztályú egyesületek szövetségébe felvételt kérte volna. Az Universitatea — mint magánintézmény — már Tilea dr. elnökére való tekintettel sem teheti ezt meg; minthogy a labdarugószövetség elnöke vezetőségi tagja az Universitatanak.

A Crisana labdarugócsapata vasárnap Szegeden játszik, ahol a Szeged FC lesz az ellenfele.

Szeptember elsején lép életbe a sportesemények külön adója. Bucurestiből jelentik: A nemzeti színházak és operák igazgatósága tegnap átiratot küldött a labdarugószövetségnek,

hogy szeptember 1-től kezdve az összes labdarugómérkőzések színházi adó alá esnek és a rendező egyesületek kötelesek kétételes, ugynevezett látványossági bélyeget ragasztani minden egyes belépőjegyre.

A kolozsvári munkások sportegyesületének uszókaszakosztálya szombaton és vasárnap országos uszóversenyt rendez. Az uszóversenyt a munkássportegyesület 25. éves jubileuma alkalmából rendezi.

A VENUS BUDAPESTI MÉRKŐZÉSEI alkalmából társasutazást rendez a Gazeta Sporturilor. A Venus ugyanis, mint ismeretes, szeptember elején kap revánst a Hungáriától. Minthogy pedig a mérkőzés valószínűleg egybeesik a Ferencváros—Lazio KK döntővel, a budapesti társasutazás nagy érdeklődést tarthat számot.

Ismét CFR lesz az FC Rapidból. Bucurestiből jelentik: Az FC Rapid vezetősége, amelynek élén az CFR egyik magasállású főtisztviselője áll, elintézte, hogy a futballszakosztályt ismét felvegyék a CFR sportegyesület keretébe. Egyben elhatározást nyert, hogy az épülőfélben levő CFR-stadion munkálatait sürgősen folytatják és azt befejezve átadják rendeltetésének.

Auer után Barátky is megváltik a Rapidtól? Bucuresti híradás arról számol be, hogy Auer után, aki a jelek szerint nem tér vissza a Rapidba, Barátky is megváltik a bucaresti egyesülettel. Barátky ugyanis háromszázezer lej készpénzt kér egyesületétől annak fejében, hogy szerződését meghosszabbítsa.

Az ACFR futballcsapat, amely tegnap a Venus-szal játszott, hétfőn Bucurestiben a Rapid együttesével játszik barátságos mérkőzést.

A jugoszláviai ZsaiK harmadik romániai mérkőzését Moreniben játszotta az Astra Romana együttesével. A mérkőzés 0:0 arányban döntetlenül végződött.

Huszonkilenc órát uszott. Kopenhágából jelentik: Kamersguard ismert uszó hatalmas érdeklődéstől kísérve 29 órát uszott egyfolytában. Ezen idő alatt 93 kilométeres utat tett meg.

A NAC Nagykárolyban, a Phönix Aradon. A szezonkezdés közeledtével egymást követik a barátságos mérkőzések. A nagykárolyi Victoria vasárnap a NAC-t látja vendégül, a Phönix Aradon az AMTE ellen játszik. Ungváron, SK Russ—Olimpia Szatmár 4:1 (3:0). Az Ungváron lejátszott mérkőzést a honi csapat nyerte meg. Az Olimpia egyetlen gólját a II. félidő elején Jovicsin rugta.

Nincs többé játékvezető-vető Magyarországon. Budapesti jelentik: A Nemzeti Liga hétfő esti ülésén foglalkozott a játékvezető-küldés reformjával. Hosszas tanácskozás után a következő határozatot hozták: Nincs többé játékvezető-vető. Az egyesületek azt kötelesek bejelenteni, hogy kik azok a játékvezetők, akiket mérkőzéseik vezetésére kiküldetni ohajtanak. Minden egyet tartozik 25 játékvezetőt megnevezni, e közül a 25 játékvezető közül a bíróbizottság bármelyiket kiküldetheti. Csak bizonyos különleges természetű mérkőzések alkalmából élhet az egyesület a vétő jogával, amennyiben megnevezhet a 25 játékvezető közül ötöt, akiket arra a bizonyos mérkőzésre nem ohajt.

Izr. Leányinternátus ARAD

felvez bentlakó növendékeket a jövő tanévre. Orth. kóser uri ellátás, diplomás tanerők korrepetálása mellett is a díjak mérsékeltek. Prospektust díjtalanul küld: Prof. Steiner, P. Avram I. 9.

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero

„A zsidó háború” és a „Római Zsidó” után Feuchtwanger új könyve: „A hamis Nero”, új élmény és új megrázó szenzáció. A hatalmas kötet 410 lap, 132 lej Lepage-nál, Cluj. Postán utánvétellel.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől premier: A bozalmak hajója. Szenzációs kalandfilm a kalózok életéből. Főszerepekben: Richard Cromwell, Noah Beery, Sally Blane.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

I. A szenvedély rajbái. Harry Baur legművészebb teljesítménye. Egy különleges francia világsláger. Előadás kezdete: 4.05, 6.40, 9.30 óra. II. Stan és Bran (Mint valóok). A komikusok két fejedelmének legmulatságosabb filmje. Előadás kezdete: 3.25, 6, 8.30, 11 óra. Legújabb Fox journal.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 óra. I. Az asszonyok bálványa gyönyörű rendezési operett film-sláger. Fősz.: Nino Martini világhírű tenorista, partnere Genevieve Tobine. — II. Gyemektrablók. Izgalmas gangster dráma. Fősz.: Chester Morris és Sally Eilers. — III. Journal.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs kettős műsor: Rose Marie. Operett. Fősz.: Jeanette Macdonald. II. Utolsó pogányok. Fősz.: Mala és Lotus. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 óra. JÓN! Salamon Béla és társulata.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

APRÓ HIRDETÉSEK

Önállóan dolgozó, kimondottan perfekt viz- és vasondóító férfi vagy női fodrászsegéd jó fizetéssel szeptember elseji belépéssel állást nyerhet Stöckel fodrásznál, Sighet.

Konyhabutorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók. Tekintse meg modelljeimet vételkötelezettség nélkül a Str. Gh. Baritiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

Keresünk két személyes különbejáratu butorozott szobát fűrdőszobahasználattal aug. 15-re. Ajánlatokat „Tisztviselőnk” jellegre a kiadóba kérek.

A Takarékoság R-T. igazgatóságával megállapodást létesítettünk, hogy a különleges gázostóval ellátott Petrolgázfőzőnket a Takarékoság igen tisztelt tagjainak a készpénzárán szorgalmat ki, miért is saját érdekében siessen mindenki beszerezni: Moskovits és Társa Cluj, a főpostával szemben.

Leány vagy fiúgyermek teljes ellátást kaphat uri zsidó családnál. Ugyanott a német nyelv tanítását is vállalják. Érdeklődni: N. Filipescu 6, I. emelet.

Egyedülálló izr. nő, perfekt főzőnő, állást keres kizárólag vidékre. Ajánlatokat „Közép-korú” jellegre a „Temesvári Hírlap”-hoz Timisoara ker.

Jömegjelenésű magános zsidó nő, 35 éves, keres bármilyen alkalmazást, házvezetőnőnek is elmenne magános uhoz. „Vidékre is megye” jellegre.

A seini (szatmármegyei) orth. hitközség keres a Jomin Nejmomira egy szigorúan vallásos muszáfelmádkozót. Fizetés meg- egyezés szerint. Költséget csak a megfelelőnek térítünk meg.

Kigyulladt kórházi hajója. A házahajó, amely tíz üttől ki, els dernebben felszelet-Afrikából érkező hajó kapitányát, lett eltávolítani a mi áron nem ak...

— Oroszország több korosztályos Vöröslovos biztos rendezetett október és november a hadsereg kötelegálatot teljesítőberben kezdjük letett ifjak besor...

— Uj népbiztoszovjetek központi Saburovat ki mi népbiztoszagsziszteripari népbizmoszkvai plenárius meg elnökévé népbiztosok taná nevezni.

— Nehéz szék sen akiknek fájó aranyér, repedés szülőküllet — tesz ugyanakkor reggel és szetes „Ferenc Jósok ajánlják.

— Ujabb kivégban, Moszkvából 72 szovjet vasutaszuban ismét 18 31 vasutat itélte Eddig összesen 13 még 96-ra vár ha...

— Vidéi lovagváltó. A Besztercefánál szörnyethalt sege egy napig Mint arról beszámó köztetető halott férje holttestét. asszony idegét ar dia, hogy még nem elszállítása ügybe Kolozsvárról, de h adott az itteni ola történjék férje olasz konzulátust szerint még nem a kereskedelmi at Kolozsváron helye...

— Az ügyvédi kolozvári ügyvédi mására hozza tag nácsának 1935—88 mében megöltött közben az ügyvédi alapjával szolgáló minai cím használata kamarai határozat lebbezés során a több fejelemi taná 38. számú határo magáévá tette a k álláspontját és így ügyvédi kamarájár B határozat értelm eoltábláin, hivatali ten és az igazság jesztett okiratokon náhatják, amely alapjával hivatásuk védi kamara felhív akik ezen intézked hogy folyó évi sze kodjanak hozzá, kú rai tanács minden. gyelmi bizottság el vétőket.

Szila

felvez az 193 gondos és szal vezetője dr Szil

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה. כשר

UJ KELET *Legújabb hírek*

Az audiencia után...

Ismét fölényeskedő Tatarescu tónusa. A nemzeti parasztpárt nyugodtan fogadta a miniszterelnök kijelentéseit. Dinu Bratianu a kormány azonnali távozását mellett

Bucuresti, augusztus 12. *Tatarescu* királyi audienciája végetvetett a kormányválság kérdése körüli többhetes agitációnak. A miniszterelnök nemcsak határozottan beszélt, de ismét felvette fölényeskedő és az egész politikai eget dominálni látszó tónusát, midőn a kormány közeli távozásáról szóló híreket egyszerűen „nyári meséknek” minősítette. A miniszterelnök nyilván nem beszélhetett volna így, ha nem azzal a biztos tudattal távozott volna az audienciáról, hogy helyzetét a közeljövőben mi sem rendítheti meg.

Politikai körökben úgy tudták, hogy maga a miniszterelnök fogja az audiencián a kormány lemondását felajánlani, anélkül, hogy az alkotmányos tényező bizalmát a látszat szerint bármi is megingatta volna a kormányval szemben. Különösen Dinu Bratianu, a párt vezére képviselte ugyanis azt az álláspontot, hogy a leghelyesebb volna, ha a kormány most azonnal távozik a hatalomról. Liberális körökben meg vannak győződve arról, hogy a kormány alkotói tevékenységének csúcspontján, rendkívül eredményes kormányzással a háta mögött a legkedvezőbb pillanatban vonulhatna ellenzékbe és nyugodt lelkiismerettel mehetne bele a választásokba, mert a választó testület el fogja ismerni a liberális párt érdemeit. A további két-három hónap folyamán történhetnek dolgok, amelyek a kormány távozását kevésbé kedvező színben tüntetnék fel.

Újra optimisták a liberális miniszterek

Döntött azonban a legfelsőbb fórumnak nyilván azon megfontolása, hogy a kormányutódlás szempontjából a belső helyzet még nem alakult ki. Az audiencia után az optimizmus visszatért a liberális miniszterek soraiba. Legtöbbje még az este folyamán visszautazott üdülőhelyére, hogy folytassa nehéz szívvvel megszakított nyaralását. Nyilvánvaló lett ugyanis, hogy a következő két hónapon belül kormányválságra nem kerülhet sor. Csúpan az a kérdés maradt nyitva, hogyan kell értelmezni a miniszterelnök azon kijelentését, amely szerint a kormány mandátuma lejártáig marad hatalmon. Egyesek szerint a négy esztendő a kormány kinevezésének napjától számít, tehát ez év októberében jár le. Mások az alkotmány egyik passzusára hivatkoznak, amely úgy szól, hogy a törvényhozó testületek tagjai négy évre választottak. A liberális parlamentet 1934 január 10-re hívták egybe és február 10-én ült össze. Addig tehát volna még egy-két hónap.

A nemzeti parasztpárt továbbra is tisztázatlannak tekinti a helyzetet

Lapjelentések szerint nemzeti parasztpárti körökben nyugodtan fogadták Tatarescu audienciájának eredményét.

A politikai helyzetet továbbra is tisztázatlannak tekinti és hangsúlyozza, hogy szó sincsen a liberális kormányzásnak hónapokra való meghosszabbításáról. Armand Calinescu volt belügyi alminiszter fegnap egyébként hosszabb megbeszélést folytatott Richard Franasovici közlekedésiügyi miniszterrel. A megbeszélés eredményét nem ismerik.

Ismeretes, hogy a liberális és a vaidisták együttesen megakadályozták a nemzeti parasztpártot abban, hogy érvényesítse többségét az ilfov megyei tanácsban. A kormány az utolsó pillanatban vaidista hivatalbeli tanácsokat nevezett ki és midőn a nemzeti parasztpárt ezellen tiltakozva kivonult a tanácsból, az ottmaradt kisebbség vaidista vezetőséget választott Ilfov megye élére. Ezellen a nemzeti parasztpárti tanácsosok óvással éltek, amelyet ma kellett volna tárgyalnia a központi revíziós

bizottságnak. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, azon különös okból, hogy D. H. *Ioanidescu* az ilfovi vaidisták vezetője luxusautóján külföldre utazott és a biztonság kedvéért magával vitte az ügy dossziéját is.

Csak belügyminiszteri engedéllyel lehet politikai tüntetéseket rendezni

Bucuresti, augusztus 12. A belügyminiszterium ma a következő körrendeletet intézte a vármegyei prefektusokhoz:

„Tudomásunkra jutott, hogy az ország egyes részeiben, különösen ott, ahol nincs ostromállapot, különböző politikai sejtek zavartkeltő demonstrációkat rendeznek felvonulások, menetelések, vagy túrhisztikai kirándulások formájában. Tudomásunkra hozzuk, hogy az efféle demonstrációk csak

belügyminiszteri engedély alapján, az Önök előzetes kedvező véleményezése alapján engedhetők meg. Hozzáik tudomására az ilyen manifesztációk megrögzött vezetőinek, hogy a törvény kérlelhetetlen szigorával fogják szembetalálni magukat. A büntetőtörvénykönyv megfelelő rendelkezései alapján megköveteltük meg a megye csendőrfőnökével karöltve a karhatalmat mindannyiszor, valahányszor a rendet és az állambiztonságot aláaknázó gyűléseket rendeznének, vagy zavartkeltő demonstrációkra kerülne sor.

Különösképpen felhívjuk figyelmüket arra, hogy ezen törvényes intézkedések azokon a területeken is alkalmazhatók, ahol nincs kihirdetve az ostromállapot.”

A figyelemreméltó rendeletet Gabriel Marinescu belügyi alminiszter írta alá.

Az angol sajtó meglepéssel fogadta a cionista kongresszus határozatait

„A mai viszonyok mellett a mérsékletet méltányolni kell” — írja a News Chronicle

LONDON, augusztus 12. Az angol sajtó annak megnyitása óta élénk figyelmet szentel a kongresszusnak, Weizmann beszédét teljes részletességében közölte a sajtó és kiemelte annak mély erkölcsi tartalmát és politikai éleslátását. A szavazás eredményének vétele után általában meglepéssel fejezi ki a lefolyt viták és a határozat felett. A Times szerint jótétemény a jövőre nézve az az elhatározás, hogy tárgyalásokat kezdenek az angol kormánnyal. Egyesek szerint az arabok jogai nem tűnnek jelentékenyeknek. De a cionista mozgalom vezetői, akik a távolabbi jövőbe tudnak tekinteni, tudatában vannak annak, hogy Palesztina felosztása és a zsidó állam létrehozása a szabadságot, az önuralmat, a prosperitást és a saját kulturának szentelt jövőt jelenti.

A Morning Post szerint Palesztina felosztása az egyedüli gyakorlati megoldás. A News Chronicle megállapítja, hogy a cionista kongresszus okosan tette, amikor nem volt hajlandó elítélni a felosztás tervét. Palesztina jelenlegi helyzetét a szélsőségeseknek tulajdonítható és erős indokok szólnak emellett, hogy a mérsékletet bizonyító határozatot méltányolják.

JERUZSALEM, augusztus 12. A legfelsőbb arab bizottság táviratot intézett a népszövetségi mandátum-bizottsághoz. Az arabok visszautasítják azt a vádat, hogy idegen alapokból táplálták az 1936-os nagy sztrájkot. A mandátum-bizottságot a távirat felszólítja, hogy küldöttséget küldjön ki a palesztinai helyzet tanulmányozására.

Véresre verte és kidobta a vonatból potyautasát egy brutális kalauz

Felháborító kegyetlenkedés egy személyvonat harmadik osztályán

Bucuresti, augusztus 12. Megdöbbenő és barbár hatósági tulkapás történt tegnap egy személyvonaton, Pitesti és Găesti állomások között. A vonatvezető menetközben zárva találta az egyik harmadosztályú kocsit toalettjét. A kalauz elrejtőzött a közelben és megvárta, amíg az ajtó kinyílt. A helyiségből egy asszony sompolygott ki, akitől a kalauz jegyet követelt.

— A fülkében felejtettem — hangzott a válasz.

— Akkor jöjjön velem, keresse meg.
— De nem tudom már, hol ültem.
— Hol szállt föl?
— Pitestiben.
— Ismét kérdem, hol a jegye? Mondja meg, mert különben megjárja.
— Nem volt időm jegyet váltani.
— Akkor jegyet vált és birságot is fizet.

— De nincsen pénzem, kérem, legyen elnézéssel, egy lejem sincs.

— Tehát lögni akar? Hát akkor megmutatom magának.

És a kalauz rávetette magát az asszonyra és véresre verte, majd kidobta a robo-

gó vonatból. A szerencsétlen potyautast haldokolva találták meg a vasuti sinek mellett.

Neve: *Ungureanu* Veta és az argesi Bascof községben született. A hatóságok megindították a vizsgálatot a brutális vasuti kalauz megbüntetésére.

Meggyilkolták az iraki vezérkari főnököt és a hadirepülés parancsnokát

BAGDAD, aug. 12. Az elmúlt éjszakán a moszeli repülőtéren merényletet követtek el Bekir Sittky pasa, az iraki hadsereg vezérkari főnöke és Musmann Ahszawad őrnagy az iraki hadirepülés parancsnoka ellen. Egy katonai karabinnal lötte le a tábornokot, míg az őrnagyot akkor lötte agyon, amikor a tábornok segítségére sietett. A gyilkost letartóztatták és a hatóságok a gyilkosság okait tanulmányozzák. A meggyilkolt tábornok Törökországba készült, hogy részt vegyen a török hadsereg hadgyakorlatán.

Betiltották az Internacionálé éneklését Romániában

BUCURESTI, augusztus 12. A belügyminiszterium ma megjelenő rendelete betiltotta a munkás internacionálé himnuszának különböző ünnepeken és rendezvényeken való éneklését. A miniszterium szerint az internacionálé éneklése igazán propagandát jelent a munkásság körében, mert a dal melódiaja teljesen azonos a kommunista himnusszal, melytől csak a nyomán szöveg különbözik. Az intézkedés megszűni számára szigorú büntetéseket irányoz elő a rendelet.

Az esküdtszék előtt Vorvoreanu gyilkosai

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyészség vizsgálóbírója befejezte a vizsgálatot a meggyilkolt Vorvoreanu képviselő tettesének ügyében. George Trocan és Alexescu vádlottak, akiket azzal vádolnak, hogy hátulról lötték le a képviselőt, az esküdtszék elé utalták.

LEGUJABB SPORT

A kerületi vízipóló bajnokság zajos döntője

Univerzitatea—KAC 7:5 (4:4) 4:4 (1:3) Cluj, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud) Csütörtökön délután fél négy órai kezdettel került lebonyolításra a Kolozsvár kerületi vízipólóbajnokság megismételt döntőmérkőzésére az Univerzitatea és KAC csapatai között, miután a szerdai első találkozó 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés hihetetlenül izgalmas lefolyású volt, botrányos jelenetek tarkították és csak késői meghosszabbítás után sikerült az Univerzitateának győzelmet kicsikarni 7:3 arányban. Az eredmény azonban nem realitás de az adott helyzetnek megfelelő.

Az első félidőben a frissebbnek látszó és nagyobb technikával dolgozó KAC már 3:0-ra vezetett. Az U. a második félidő elején szépit az eredményen, majd a KAC újabb góllal 4:1-re vezet. Most feljön az U. és 4:2-re, majd 4:3-ra szépit. Egy a KAC kapujára irányított dobásból szabályos gól születik. A gólbíró dr. Deutschek Géza ügyvéd nem itéli meg gólnak a lövést — mire néhány fanatikus néző ruhástól vízbedobja dr. Deutscheket. Seliceanu bíró ezután megadja a gólt az Univerzitateának, nyitlta téve a már-már elintézetnek látszó bajnokság sorát. A mérkőzést előbb kétszer háromperccel, majd kétszer ötperccel meghosszabbították. Az utolsó meghosszabbításban egy labdát, amely látszólag a kapuvonalon átment, gólnak ítél Seliceanu bíró, majd a KAC összeroppan és az H újabb két góllal beállítja a végeredményt.

Ezután a Haggibbor—Victoria mérkőzésre került a sor. Győzött a Victoria 4:0 arányban.

Létrejött a megegyezés a Labdarugószövetség és a Nemzeti Liga között?

BUCURESTI, aug. 12. A fővárosi lapok értesülései szerint a nemzeti labdarugószövetség és a Nemzeti Liga között létrejött megegyezés jött létre oly értelemben, hogy a bajnokságot két tízcsapatosban játsszák le, a szövetségi tanács határozatának megfelelően, de a tavalyi A divíó 12 résztvevője az új rendszer alapján esetleg ötlet érv anyagi károsodás megtérítése fejében 2 millió lejt kap.

A nemzeti bajnokság tanácselnökévé Steleat nevezték ki.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. B. E. Nyomda Cluj, Strada Baroz II. Fog. 13. Telefonszám: 13-60.

Ez a po...
No. 2247.
10. Telefon:
Bavonta 11.
Évra 600, eg.
Köldre: Havo
Köldre 12, eg.
Köldre díjzab
Köldre a tr.
Köldre egytel.
Köldre ut.
Köldre megjel.

A presbit... a hitleriz...

A presbitéri...
egyházak világs.
Montrealban tá.
ismétlődő zsinat.
metország deleg.
gok nem enged.
ség delegátusán.
megjelenést. A
országgi hitteves.
kező határozato.

1. Mint a pres.
mátus egyházak
és mely rokons.
met birodalomb.
hitvallásokban
ragaszkodásuk
nak van kitéve.

2. Tisztelettel
hatóságaihoz,
gainak figyelem.
a kezükben levő.
ben méltányosa.
járásuk az egész.
tánylásával is t.
a jelenben amug.
adáz küzdelem.
egyenlőtlen ará.

3. Ez a küzde.
magára, amely
csak lelkiismer.
valamint auton.
mindenekfelett.
biztonsága is, a
voltak közösség.
veszélyeztetése.
böző országok.
kormányzatok.

4. Számunkra
testvéreink szá.
díli szervezén.
nak elfogadni,
kötelessége.

Az egyház,
gadhát el a f.
kintélyt, nem s.
ket és meggyő.
kijelentett igé.
formálásában,
Az összes lelki.
ház egyedül az
akkor hűségge.
is, amely az en.
féle polgári és
lése folytán v.
az egyház elit.
désekre való é.
takozik a sajt.
talan betérés.
telessége hírde.
ságát minden

Jorga p... kiállása

A professzor
el Cuzától.
Négy éven
politikában és
tizmust.

Azután Iorg
mint államblö.
let meggyőző.
bott után is
megtérőbb h.
politikában.

1925-ben M.
mokratikus p.
nak a demok.
szóvivője kés.

A szélsősé.
viselte Iorga.
1928-ban a n.
ben az ellen.
menti kthut.
Nem akart
Azt mondo